

Gemilo Social – oppimisen ja opettamisen ympäristönä

Kirsi Jeskanen
Minna Laakso
Matti Partanen
Inga Pönttiö
Kimmo Rautio
Janne Seppälä

Ammatillisen opettajankoulutuksen
kehittämishanke
Huhtikuu 2013
Ammatillinen opettajakorkeakoulu
Tampereen ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Jeskanen, Kirsi; Laakso, Minna, Partanen, Matti; Pönttiö, Inga; Rautio, Kimmo;
Seppälä, Janne
Gemilo Social – oppimisen ja opettamisen ympäristönä

Opettajankoulutuksen kehittämishanke 27 sivua
Huhtikuu 2013

Tämän kehittämishankkeen tarkoituksena oli kuvailla ja arvioida Gemilo Social oppimisympäristöä ja selvittää sen mahdollisuuksia opettajaopiskelijan opintoihin kiinnittymisessä. Tavoitteena oli tuottaa tietoa oppimisympäristön kehittymiseksi. Oppimisympäristön on havaittu vaikuttavan osaltaan opiskelijan opintoihin kiinnittymiseen. Gemilo Social on oppimisalustaksi suunniteltu sosiaaliseen mediaan suuntautunut internetselaimella käytettävä ympäristö. Aiempaa tutkimustietoa Gemilo Social oppimisympäristön käytöstä opiskelussa ei ole.

Aineisto koottiin keväällä 2013 haastatellen kuutta verkkopainotteisessa koulutuksessa olevaa opettajaopiskelijää. Aineisto analysoitiin aineistolähtöisesti Gemilo Social oppimisympäristönä siinä muodossa kuin se opettajaksi Tampereena ammatillisessa opettajakorkeakoulussa opiskelevilla oli käytössä. Opettajan pedagogisissa opinnoissa Gemilo Social käyttöympäristöä käytettiin pienryhmätyöskentelyyn. Työn tilaajana oli Tampereen ammattikorkeakoulu.

Kokemusten mukaan Gemilo Social koettiin pääsääntöisesti toimivana oppimisen ympäristönä, mutta kehittämistarpeitakin löydettiin. Oppimisympäristön suoravalintapolkujen puute koettiin eniten työskentelyä hidastavaksi. Reaaliaikainen keskustelu ei ole ollut toimivaa, mutta alustan nähtiin sopivan hyvin kommenttien kirjoittamiseen. Aineistojen teossa valmiin tekstin editointi oli hidasta. Opetustyökaluna Gemilo Social toimi lähinnä tehtävien asettamisen ja palauttamisen osalta. Oppimiseen kiinnittymiseen Gemilo Social ympäristöä hyödyntäen edellyttäisi oman yksityisen sivuston luomisen, henkilökohtaisen opetussuunnitelman, portfolion ja arviointi osioiden luomisen tai käyttämisen mahdollistamista.

Asiasanat: oppimisympäristö, Gemilo Social, yhteisöllinen tiedon rakentuminen

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	3
2	GEMILO SOCIAL OPPIMISYMPÄRISTÖNÄ.....	4
	2.1 Taustatietoa pilottikokeilusta	4
	2.2 Toteutus	4
3	TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	8
4	OPPIMISYMPÄRISTÖ KÄSITTEENÄ	9
5	TYÖTEHTÄVIIN KIINNITTYMINEN.....	13
6	OPPIMISEEN KIINNITTYMINEN	15
7	GEMILO SOCIAL AMMATILLISEN OPETTAJAN JA YRITYSELÄMÄN NÄKÖKULMASTA	17
8	KÄYTTÄJÄKOKEMUKSIA.....	19
	8.1 Gemilo Social oppimisympäristönä	19
	8.2 Gemilo Social oppimiseen kiinnittymisessä.....	21
	8.3 TAMK/gemilon ylläpitäjän kokemukset.....	22
9	POHDINTA.....	24
	LÄHTEET	26
	JULKAISEMATTOMAT LÄHTEET	27

1 JOHDANTO

Tässä kehittämishankkeessa kuvataan ja arvioidaan Gemilo Social oppimisympäristöä ja selvitetään sen mahdollisuuksia toimia työtehtäviin ja oppimiseen kiinnittymisessä opettajaopiskelijoiden näkökulmasta. Gemilo Social on yksityisen yrityksen oppimisalustaksi suunnittelema sosiaaliseen mediaan suuntautunut internetselaimella käytettävä ympäristö. Gemilo Social oppimisympäristöä käytettiin ammatillisessa opettajakoulutuksessa ryhmätehtäviin ja ohjaukseen. Opettajaopiskelijat kuvailevat käyttökokemuksiaan Gemilo Socialista oppimisen ja opettamisen alustana. Kokeilussa oli mukana kuusi ammatilliseksi opettajaksi opiskelevaa opiskelijaa. Opiskelijat ovat olleet ammatillisessa opettajakorkeakoulussa kesästä 2012 lähtien ja kuuluvat verkko-opiskelijaryhmään, jossa opiskelu tapahtuu sulautuvalla opetusmenetelmällä. Opettajaksi opiskelevat ovat tutustuneet ja käyttäneet erilaisia sosiaalisen median käyttöympäristöjä oppimisen välineinä.

Oppimiseen kiinnittyminen Gemilo Social ympäristöä hyödyntäen edellyttäisi oman yksityisen sivuston luomisen, henkilökohtaisen opetussuunnitelman, portfolion ja arviointi osioiden luomisen tai käyttämisen mahdollistamista. Kiinnittyminen oppimiseen edellyttää yhteisöllistä tiedonrakentamista. Gemilo Social käyttöympäristö muodostaa yhteisön ryhmäytymisen jälkeen. Yhteisöllisyys ja yhteisö eivät kuitenkaan ole synonyymejä. Yhteisö voi toimia ilman, että kaikkien jäsenet kokevat yhteenkuuluvuutta. Heinosen (2008) mukaan verkkoyhteisöllisyys edellyttää tasavertaisuutta, vertaistukea, osallistujien avoimuutta, luottamusta ja rehellisyyttä. Fyysiset tapaamiset eivät vaikuta yhteisöllisyyteen verkossa. Heinosen (2008) mukaan verkkoyhteisöllisyyden muodostuminen on prosessi, josta voidaan erottaa selkeäsi eri vaiheita, jotka vaikuttavat merkittävästi ryhmään ja sitä kautta oppimisen kiinnittymiseen. Ryhmässä toimivien välinen apu ja tuen antaminen ja saaminen ovat merkittävässä asemassa. (Heinonen 2008, 174.)

2 GEMILO SOCIAL OPPIMISYMPÄRISTÖNÄ

2.1 Taustatietoa pilottikokeilusta

Gemilo Oy on yksityinen palveluntuottaja, joka on luonut Gemilo Social -oppimisympäristön. Tampereen ammattikorkeakoulu (TAMK) on pilottikokeiluna mukana Gemilo Oy:n TEKES:n rahoitteisessa LEAD-projektissa. Yhtenä Gemilon LEAD-pilotin tutkimuskohteena oli selvittää, miten järjestelmät saadaan käyttöön eri organisaatioissa ja millainen käyttöliittymä motivoi aktiivista osallistumista ja vuorovaikutusta parhaiten. Yrityksen tavoitteena TAMK:n pilotissa oli kerätä verkkokyselyllä ja ryhmätyön tarkkailulla käyttäjien palautetta ja kokemuksia järjestelmän käytöstä. (Lietsala 2013.)

Tässä kehittämishankkeessa on arvioitu asennusversiota, joka perustuu vanhempaan Gemilo-teknologiaan. TAMK:n kokeiluversiota ei sellaisenaan enää myydä asiakkaille, vaan käytössä on Gemilo responsiivisella käyttöliittymällä, jota yhtiö suosittelee oppimisympäristö- käyttöön. Gemilo Social ei ole enää tuotemerkkinä käytössä. Nykyinen on ominaisuuksiltaan erilainen ja nimeltään Gemilo. Gemilo Social ei tule olemaan käytössä oppimisympäristönä missään tutkimuskohteen mukaisessa muodossaan. (Lietsala 2013.)

2.2 Toteutus

Gemilo Oy:n toimitusjohtaja Lietsalan (2013) mukaan pilotointi on ollut vähäistä ja yhteydenpitoa olisi pitänyt olla molemmin puolin enemmän yhtiön ja TAMK:n välillä ja TAMK:n yhteyshenkilöiden ja heidän testausryhmiensä välillä. Gemilo Oy:lle on ollut epäselvää, milloin ympäristöä testataan ja kuka sitä testaa, jolloin yhtiöllä on ollut vaikeuksia aikatauluttaa ammattikorkeakoulun ryhtiin pilotoinnin tutkimusvaihetta. (Lietsala 2013.)

Gemilo Oy oli varautunut tekemään muutoksia jo pilottijakson aikana. Nyt niitä ei ole tehty oppimisympäristön osalta, koska palaute ei päätynyt käyttäjiltä Ge-

milo Oy:lle. Haastattelussa Gemilo Oy:n toimitusjohtaja Katri Lietsala totesi, ettei yrityskään huomannut kysyä testausryhmien toimintaa. (Lietsala 2013.)

Tampereen ammatillisen opettajakorkeakoulun Gemilo Social -projektin käyttöönotto ja koordinointi on ollut TAMK:n vastuulla. Lietsalan (2013) mukaan testaajat olisi kannattanut perehdyttää palvelun ominaisuuksiin ja kertoa käyttömahdollisuudet lyhyesti ennen testauksen aloittamista. Uuden oppimisympäristön käyttöönotolle on Gemilo Oy:n toimitusjohtaja Lietsalan (2013) mukaan olemassa hyvin selkeä menettely. (Lietsala 2013.)

Oppimisympäristö otetaan asiakkaan kanssa käyttöön seuraavasti:

Pidetään aloituspalaveri, jossa määritellään yhdessä tilaajan kanssa, mihin tarkoitukseen ja millaiselle kohderyhmälle ympäristö asennetaan. Samalla käydään läpi tärkeimmät toiveet, mitä oppimisympäristössä halutaan saada aikaan ja toimiiko oppimisympäristö esimerkiksi kasvatusten annettavan lähiopetuksen tukena vai työkaluna itsenäiseen verkkotyöskentelyyn. Lisäksi sovitaan oletusasetukset käyttöoikeuksiin, jotta opettajan ja opiskelijan oikeudet hallita, muokata, poistaa ja lisätä erilaisia sisältöjä palvelussa ovat selvillä. (Lietsala 2013.)

Tuotantovaihe jakautuu asennukseen ja mahdollisten uusien ominaisuuksien toteuttamiseen. Tuotantovaiheessa asiakas saa ensimmäisen asennuksen käyttöönsä ja perehdytyksen pääkäyttäjille. Tyypillisimmin muutoksia tarvitaan asetuksissa, jotka poistavat tai lisäävät oikeuksia eri käyttäjäryhmille, ja nämä vaihtelevat asiakkaittain sen mukaan, miten avoin tai suljettu organisaatio on kyseessä. (Lietsala 2013.)

Käyttöönottoa edeltääkin lähes aina pilotoinnin vaihe, jossa ensin testaan pienemmässä ryhmässä, että oppimisympäristö toimii asetuksiltaan sovitusti. Testausta edeltää aina käyttöönottokoulutus, joka annetaan pääkäyttäjille, ja jotka puolestaan neuvovat pilottiryhmää. Pääkäyttäjät tai heidän kouluttamansa sisäiset ohjaajat neuvovat käyttöönotossa käyttäjiä, jotka voivat olla toisia opettajia tai heidän opiskelijoitaan. Myös opiskelijoilla on mahdollisuus ohjeistaa muita

opiskelijoita. Kun opettaja on varma siinä, miten käyttää Gemilo Socialia, hän osaa neuvoa opiskelijoita työkalun käytössä. (Lietsala 2013.)

Tässä testausjaksossa ei ole edetty tavallisen prosessin mukaisesti. Vastuu testaukseen osallistuvien perehdyttämisestä jäi TAMK:lle ja käyttäjäryhmille itselleen. Jos käyttäjäryhmäryhmä olisi ollut yhteydessä ja pyytänyt perehdytystä, se olisi saanut sen käyttöönoton yhteydessä. Järjestelmän oikeusasetuksia ei ole tarkastettu oppimisympäristö – käytön näkökulmasta. Toimitusjohtaja Lietsalan (2013) mukaan samaan aikaan kehitystyö on keskittynyt enemmän Rapid Prototyping -osioon ja siihen liittyviin asioihin. Tässä työssä ei voida ottaa kantaa, ovatko oikeusasetukset olleet oikein tai sovittuja. (Lietsala 2013.)

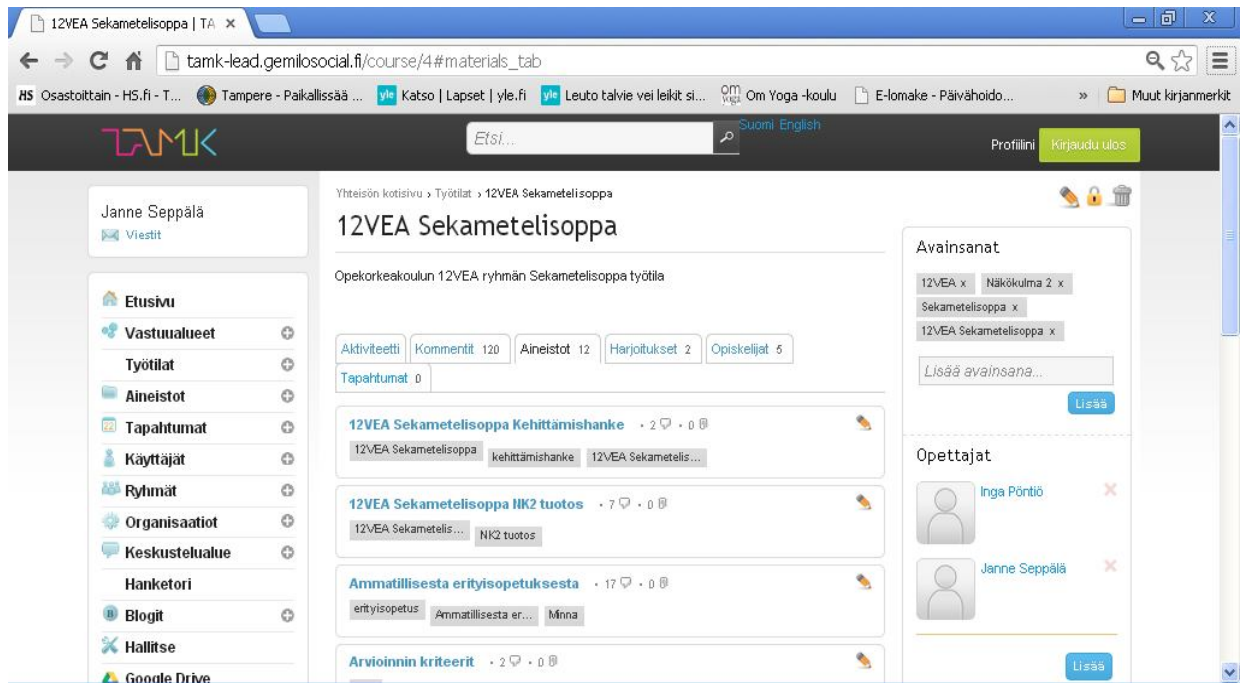
2.3 Gemilo Social - oppimisympäristön tavoitteet

Gemilo Oy:n tarkoituksena on ollut kehittää helppokäyttöinen oppimisympäristö niin, ettei se vaadi pitkiä koulutusjaksoja tai teknistä osaamista. Toimitusjohtaja Lietsalan (2013) mukaan he ovat saaneet uudesta käyttöliittymästä ja Gemilon toiminnallisuuksista hyvää palautetta. Käyttöliittymän näkymät koetaan yksinkertaisiksi käyttää. Gemilon oppimisympäristön yhtenä tavoitteena on oppijoiden kiinnittäminen opintoihin. Gemilo Oy haluaa parantaa oppijan omaa hallinta-oikeutta ja osallistumista oppimisympäristössään. (Lietsala 2013.)

Järjestelmä toimii lähiopetuksen tukena, jossa opetustilanne on edelleen tärkein tapa ohjata ja opetella yhdessä. Järjestelmä kokoaa ennen ja jälkeen käytävät keskustelut. Se soveltuu myös oman yhteisön viestintään, joka ei liity aina suoraan opetustilanteeseen (tilapäivitykset, kommentointi virrassa ja omat ryhmät, kuten lukupiirit, tenttipreppaus, harrasteryhmä). Gemilo on käytössä esimerkiksi Kaarinan kaupungin kouluissa ja sitä testataan Tampereen yliopistossa ideointiin ja projekteihin. TAMK:ssa uutta järjestelmää hyödynnetään julkaisujärjestelmänä, ideointiin sekä projekteihin. (Lietsala 2013.)

Oppimisympäristönä Gemiloa ei ole otettu vielä laajemmin käyttöön. Gemilon kilpailuetu on, että se toimii responsiivisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että

järjestelmää voidaan käyttää älypuhelimella, tabletilla ja tavallisen tietokoneen nettiselaimella. (Lietsala 2013.)

Kuva 1. Gemilo Social käyttöliittymä

3 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tämän kehittämishankkeen tarkoituksena oli kuvailla ja arvioida Gemilo Social oppimisympäristöä opettajaopiskelijan opintoihin kiinnittymisen näkökulmasta. Tavoitteena oli tuottaa tietoa oppimisympäristön kehittymiseksi, koska aiempaa tutkimustietoa Gemilo Social oppimisympäristön käytöstä opiskelussa ei ole.

Tutkimuskysymykset olivat:

1. Mikä on Gemilo Social oppimisympäristönä
2. Miten Gemilo Social oppimisympäristö tukee opiskelijan opintoihin kiinnittymistä.

Tutkimuskysymyksiin vastasivat kuusi ammatilliseksi opettajaksi opiskelevaa, jotka koekäyttivät Gemilo Social oppimisympäristöä pedagogisissa opinnoissaan. Lisäksi käyttäjäkokemuksia selvitettiin haastattelemalla Tampereen Ammattikorkeakoulun Gemilo Socialin yhteyshenkilö Ilkka Haukijärveä.

4 OPPIMISYMPÄRISTÖ KÄSITTEENÄ

Oppimisympäristö – käsite mielletään usein fyysistä koulua tai luokkatilaa tarkoittavaksi sisältäen ehdottomasti pulpettirivistöt ja liitutaulun. Näin ajateltiin 1960-1980 – luvuilla, mutta 2000-luvulle tultaessa termi oppimisympäristö on laajentunut ja sillä tarkoitetaan fyysisen tilan lisäksi psyykkisistä sekä sosiaalisista tekijöistä koostuvaa ympäristöä, jossa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Oppimisympäristön tehtävänä ja tavoitteena on tukea opiskelijan kasvua ja oppimista. Sen tulisi lisätä opiskelijoiden motivaatiota, uteliaisuutta, aktiivisuutta ja luovuutta, tarjoamalla innostavia kysymyksiä ja ongelmia. Yksi oppimisympäristön tärkeimmistä tavoitteista on ohjata opiskelijaa omassa oppimisessaan eli mahdollistaa selkeiden oppimistavoitteiden asettamisen sekä auttaa saavuttamaan ne. Oppimisympäristöllä tarkoitetaan yksilön ympäristön ulkoisia toiminnallisia ominaisuuksia, rakenteita, välineitä ja työkaluja, jotka tukevat oppimisprosessia. Oppimisympäristö – käsite yhdistää usein sekä opetuksen että oppimisen. Oppimisen ulkoisia ja sisäisiä tekijöitä sekä sen rakenteita ei kuitenkaan voida erottaa toisistaan, vaan ne ovat limittäin ja lomittain vuorovaikutuksessa keskenään koko oppimisprosessissa. (Hakkarainen, Lonka & Lipponen 2005, 238.)

Mäkisen (2012) mukaan kaikki ne asiat ja seikat, mitkä oppimiseen liittyvät, ovat osa oppimisympäristöä. Näitä ovat mm. tunteet, asenteet ja oppimisilmapiiriin liittyvät tekijät. Uudet, modernit oppimisympäristöt liitetään selkeästi kehittyvään teknologiaan, jolloin mukana on tietokoneisiin ja teknologiaan liittyvät innovaatiot. Näitä verkko-oppimiseen liittyviä oppimisympäristöjä pyritään kehittämään ja rakentamaan siten, että ne muistuttavat todellisuutta ja niissä työskentely vastaa luonnollisia työympäristöjä. Taustalla on tällöin konstruktivistinen oppimiskäsitys, jolloin opiskelija pystyy ohjaamaan oppimistaan omien tavoitteidensa ja arvioidensa suunnassa (Mäkinen 2012.)

Matikaisen (2003) mukaan verkko-oppimisympäristö rakentuu internetin ja verkoteknologian hypertekstilinkeistä, hypermediasta, linkeistä, keskustelualueista ja muista vuorovaikutuskanavista. Verkko-oppimisympäristö on näin ollen kaikkea tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntävää oppimista. Matikainen toteaaakin,

että yksilön oppiminen tapahtuu käyttämällä verkko-oppimisalustaa. (Matikainen 2003, 28.)

Tieto- ja viestintätekniiikan merkittävä mukaantulo opetukseen on tapahtunut melko vähän aikaa sitten, mistä syystä verkko-opetukseen liittyvät termit eivät ole täysin vakiintuneet. Tella (2001) luettelee termejä, jotka laajasti ottaen arki kielessä tarkoittavat samaa eli internet-perustaista opiskelua tai oppimista. Esimerkkinä tästä ovat verkko-opetus, verkkopedagogiikka, verkottunut opetus tai oppiminen, verkostopohjainen opiskelu tai oppiminen, etäopetus multimediaserverossa, e-learning, e-oppiminen, m-learning, m-oppiminen, virtuaalikoulu ja didaktinen verkkoympäristö. Kuitenkin Tella (2001) päätyy suosittelemaan verkko-opetus – käsitettä. Silloin se tarkoittaa opetusta, opiskelua ja oppimista tietoverkkojen, internetin kautta saatavien tai siellä olevien aineistojen ja palvelujen avulla. (Tella 2001, 16-21.)

Tella (2001) haluaa erottaa oppimisympäristön ja opiskeluympäristön toisistaan. Hän pitää opiskeluympäristö – termiä parempana. Oppilas rakentaa itselleen mielekkään opiskeluympäristön omaan mieleensä vuorovaikutuksessa opettajan oppimisympäristön kanssa, tämä on ulkoisen maailman sisäinen presentatio. Oppimisympäristö liittyy opiskelijan omaan mieleen, oman pään sisäiseen maailmaan, jossa hän muodostaa mentaalimallin ulkoisesta maailmasta. Opettaja voi vaikuttaa tähän opiskelijan sisäiseen maailmaan vain opiskeluympäristön avulla. Oppimisympäristö voi olla dialogi, jota opiskelija käy ympäristön, muiden ihmisten ja tekniikan välillä. (Tella 2001, 23, 32.)

Eero Pantzar (2001) näkee teknologisen kehityksen nopeampana kuin koulutuspoliittisen ja kulttuurisen kehityksen. Näin ollen pedagogiset ratkaisut, opetuksen ja opiskelun uudistuminen ovat varsin hitaita ja opettajat käyttävät mielellään varmoja, tutuksi tulleita perinteisiä opetuksellisia ratkaisuja ja menetelmiä. Pantzarin (2001) mukaan oppimisympäristöön liittyvässä ajattelussa oppija on oman oppimisensa subjekti, jota tukevat monet ulkoiset keinot, kuten opetus, tekniset välineet ja oppimateriaali. Oppimisympäristö liittyy opetuksen institutionalisoitumiseen, sen syntyyn, kehittymiseen ja valtakauten, jolloin ei nähty mitään syytä koulu- ja opetuskeskeisen oppimisajattelun muutokseen. Suuri mur-

ros ja muutos liittyvät oppijakeskeisen ajattelun lisäksi tietoon oppimisen laadusta. Oppimista Pantzarin mukaan tapahtuu muuallakin kuin siihen luodussa ja tarkoitettussa formaalissa ympäristössä. (Pantzar 2001, 108.)

Oppimisympäristö – käsite ei ole selitettävissä yksiselitteisesti. Sitä on käytetty muotiterminä, pelkästään kouluinstituutiota tarkoittavana sanana ja Pantzar (2001) tarkentaakin oppimisympäristötermin seuraavasti: ” *Oppimisympäristöllä tarkoitetaan opiskelun ja oppimisen fyysisten, henkisten ja oppimateriaalien muodostamaa puitteiden ja edellytysten kokonaisuutta sekä siihen kuuluvia oppimistavoitteita tukevia aktiviteetteja*” (Pantzar 2001, 108-109).

Oppimisympäristöjen kehitys ja oppimisteoreettiset paradigmat ovat pikkuhiljaa nousseet esille keskusteluihin ja näin voidaan pohtia kuinka verkko-opetuksen teoriapohjan muutos heijastaa oppimisteorian muutoksia. Tästä Pantzar (2001) käyttää esimerkkinä Koschmannin neljän kohdan paradigmamallia.

1. Tietokoneavusteinen opetus, jossa tyypillinen piirre on opettajajohtoinen tehokas tiedon jakaminen ja opitun aineksen kontrolli.
2. Älykkäiden oppimisjärjestelmien kehittäminen.
3. Tavoitteellinen oppimisprosessi, jossa keskeistä on ongelmanratkaisu tukemalla opiskelijan omaa toimintaa.
4. Logo-as-latin -paradigma, jossa tieto muodostuu kokemuksellisena, subjektiivisena konstruktiona, ja edellyttää henkilökohtaista tutkimusta ja havainnoimista. (Pantzar 2001.)

Pantzarin (2001) mukaan tietokoneperustainen yhteistoiminnallinen oppiminen perustuu sosiaalisen konstruktivismin periaatteelle ja oppiminen nähdään sosiaalisena prosessina, jossa käytännön ongelmien ratkaisu on osa oppimisprosessia. Viime vuosina yhteistoiminnallisuutta tukevien teknologisten ratkaisujen kehittäminen on tullut osaksi verkko-oppimisympäristöjä. Pantzar (2001) pohtii myös oppimisympäristöjen kehittämisen lähtökohtia. Onko yhteistoiminnallisten verkkotyöskentelyn välineiden suunnittelun peruslähtökohtana tietotekninen, hallinnollinen, taloudellinen, pedagoginen vai miten näitä oppimiseen liittyviä asioita ylipäättänsä pitäisi tarkastella? Pantzarin (2001) mielestä pedagoginen

näkökulma on tässä keskustelussa jäänyt huomiotta ja siitä tarvitaan empiiristä tutkimusta. (Pantzar 2001, 126-127.)

Verkkopohjaista oppimisympäristön kokonaisuutta on hankala hahmottaa ja rakentaa. Virpi Kangaslampi kuvaa AMU – projektin eli Ammatillisen multimedia-oppimisympäristön suunnittelua ja toteuttamista vuosina 2000-2002. Tämä jaottelu selkeyttää ja voi ohjata verkkopohjaisen oppimisympäristön suunnittelua.

1. Tuottaminen (henkilökohtainen opintosuunnitelma, ennakkotehtävät, etätehtävät, oppimateriaalin tuottaminen, oppimispäiväkirja, portfolio, oma kotisivu, cv)
2. Vuorovaikutus (sähköposti, keskusteluryhmät, chat, ryhmätyöt, yhteiset oppimateriaalit, linkit, galleria, puhelin- ja videoneuvottelut)
3. Arviointi (tasomittaus, välitesti, kokeet, loppukokeet, itse- ja ryhmäarviointi, palaute)
4. Hallinta (kurssikalenteri, ilmoitustaulu, suoritusrekisteri, käyttäjäseuranta). (Kangaslampi 2001, 48-49.)

5 TYÖTEHTÄVIIN KIINNITTYMINEN

Motivaation kautta voidaan tarkastella lähes kaikkea ihmisen tavoitteellista toimintaa. Arvot ja arvotukset, joita ihmiset oppivat toisiltaan vaikuttavat toimintaa ohjaaviin tekijöihin. Tavoitteelliseen toimintaan vaikuttavat lisäksi vireystaso ja psyykkinen tila, joilla on vaikutusta valintatilanteissa. Näiden pohjalta ihmiset ponnistelevat ja tavoittelevat olotilaa, missä esimerkiksi saadaan arvostusta ja toteuttamaan itseään. Motiiveista rakentuva motivaatio voi muodostua samansuuntaisista ristiriitaisista tai kilpailevista tekijöistä. (Vuorinen 1993, 12-15.)

Ryhmässä kaikilla on yleensä tiedossa yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet päämäärän saavuttamiseksi. Tavoitteet jaetaan lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteisiin. Lyhyen ajan tavoitteiden täytyy olla selkeitä ja konkreettisia. Tavoitteiden onnistumista tulee mitata ja kannustaa onnistumista ja oppimista (Furman, Ahola & Hirvihuhta 2004, 124). Ammatillisessa opettajakoulutuksessa lyhyen välin tavoitteet asetetaan näkökulmittain. Pitkän ajan tavoitteena on ammatilliseksi opettajaksi valmistuminen. Jokainen opiskelija voi päivittää kokonaistavoitetta henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassaan. Osatavoitteet on määritelty valmiiksi opetussuunnitelmassa, kuten ammatillisessa opettajakorkeakoulussa.

Tavoitteet luovat mielekkyyden ja merkityksen. Tavoite tulee olla rakennettu selkeästi ja ymmärrettäväksi. Tavoite perustuu olotilaan ja päämäärään eli vastaa kysymykseen mihin ollaan matkalla. Tavoitteiden saavutettavuus ja haastavuus ovat keskeisiä tehtävien mielekkyydessä. Nissisen (2007) mukaan palaute lisää itseohjautuvuutta. Oppimisen edellytyksenä on tieto toiminnan tuloksista. Palautteen pohjalta tulee antaa mahdollisuus oppia ja kehittää toimintaa. Oppimiseen tarvitaan tahdonvoimaa, halua, kykyä ja uskallusta. (Nissinen 2007, 158.)

Yhteisöllisyys, yhteistyö ja ilmapiiri ovat asioita, jotka tekevät toiminnasta helpompaa. Yhteiset arvot ja tavoitteet tukevat yhdessä tekemistä. Arvot antavat aurauksiin ja tavoite luo tahtotilan toimia yhteistyössä. Avoimuus perustuu vapaaehtoisuuteen, koska siihen ei voida pakottaa. Vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön tulee kannustaa ja tehdä se mahdolliseksi. (Ojala & Ahonen 2005, 201.)

Sydänmaalakan (2004) mukaan jaetut visiot ja tavoitteet antavat merkityksen ja tarkoituksen toiminnalle ja ohjaavat konkreettista käyttäytymistä haluttuun suuntaan. Tavoitteilla on taipumusta ajaa toimintaa liian rationaalisen, kapeaan ja lyhytnäköiseen toimintaan. Tästä syystä visioihin liitetään emootiot ja arvot, joiden avulla toiminnasta saadaan laaja-alaisempaa ja toiminta nähdään pitkäjänteisenä. Johtamisen näkökulmasta Sydänmaalakka (2004) painottaa työntekijän roolia, käyttäytymisen, kykyjen, taitojen, arvojen, etiikan, tyylin ja persoonallisuuden vaikutusta kokonaisuuteen ja lopullisen toiminnan tulokseen. Toiminnan onnistumisen kannalta työntekijöillä täytyy löytyä osaamista, motivaatiota, vastuullisuutta, itsenäisyyttä ja sitoutumista. Suorituksen johtaminen pitää sisällään tavoitteiden asettamista, ohjaamista ja valmentamista, palautteen antamista ja kehittämistä. Tämän perusprosessin lisäksi tarvitaan vielä riittävää kommunikointia eli puhumista ja kuuntelua. Puhuminen pitää sisällään käskyttämistä, väittelyä, keskustelua ja dialogia. Johtamisen älykästoiminta vaatii roolimallina oloa, motivoimista, innostamista, innovatiivisuutta, luovuutta ja kykyä huomioida yksilöt. Tämän mallin avulla saavutetaan huipputuloksia ja lisätään yhteisön energisyyttä. (Sydänmaalakka 2004, 124-125.)

6 OPPIMISEEN KIINNITTYMINEN

Opettajan pedagogisissa opinnoissa selvitetään merkityksellistä oppimista ja innostavaa opettamista. Molemmilla on merkittävä rooli oppimiseen sitoutumisessa. Vuorisen (1998) mukaan oppiminen on tietoisten valintojen ja sitä seuraavan prosessoinnin tulosta. Aikaisempiin kokemuksiin perustuva reflektointi edesauttaa uuden oppimisessa erityisesti aikuisopiskelijoilla. Yhteisöllisessä oppimisessä on huomioitava ns. opiskelijaryhmän sosiaalinen ympäristö ja kulttuuritaustat. (Vuorinen 1998, 3-7.)

Antero Stenlund Tampereen ammatilliselle korkeakoululle tehdyssä raportissa tuo esille yhteisöllisyyden merkityksen opintoihin kiinnittymisessä. Opintoihin kiinnittyminen on osa osallistavaa pedagogiikkaa, jonka muita osa-alueita ovat yhteisöllisyys, vastavuoroinen oppiminen, opettajuus tekemisen luomisena ja holistinen ihmiskäsitys. Oppiminen jaetaan kahteen osa-alueeseen, toinen on tiedonhankintaa ja toinen osallistumista oppimiseen. Tiedonhankinnassa oppija tallentaa tietoa tai itse muodostamia tietorakenteita aivoihinsa, jolloin tiedon syvällisempi merkitys ja ymmärtäminen voi jäädä pintapuoliseksi ja ei pysy kauan muistissa. Osallistumisessa oppija kasvaa yhteisön jäseneksi ja oppimisessa voidaan hyödyntää yhteisön voimavaroja ja tietämystä. (Stenlund 2011, 18.)

Syvällisemmän tiedon omaksumiseen ja ymmärtämiseen ei aina riitä, että opiskelija saa viimeisimmän faktatiedon tai, että pääsee sitä käytännössä harjoittelemaan. Opiskelija tarvitsee ajan ja paikan myös refleктоimiselle, jolloin hän kykenee yhdistämään uuden tiedon aikaisempiin sisäisiin malleihinsa. Sisäiset mallit ovat muistiin muodostuneita tietoedustuksia. Parhaimmillaan tämä voi tuottaa uuden skeeman eli uuden mielen sisäisen mallin tosimaailmasta. Jokainen opiskelija muodostaa oman skeemansa. Opettajan tehtävänä on tarjota siihen mahdollisuus uuden tiedon muodossa ja ajan ja paikan. Opiskelijat kehittyvät opintojensa aikana luomaan uusia sisäisiä malleja, koska heille tulee aina uusia kokemuksia entisten päälle ja näin refleктоiminen ajan kanssa helpottuu. Yhteisöllisen oppimisen prosessissa tämä antaa mahdollisuuden opintojen edessä jokaisen yksilöllisen luovuuden ja erilaisuuden hyväksikäytön. Syvälinen oppiminen onkin merkityksellisempää, mitä enemmän opettajalla on mahdolli-

suus ja tahto huomioida opiskelijat yksilöinä ja se edesauttaa opintoihin kiinnittymisessä. Vuorinen (1998) painottaakin, että opettajan ei pidä vain yksioikaisesti viedä omia sisäisiä mallejaan opiskelijoille, vaan hänen täytyisi kyetä seuraamaan myös yksittäisen opiskelijan matkaa opintojen aikana. (Vuorinen 1998, 3-7.)

7 GEMILO SOCIAL AMMATILLISEN OPETTAJAN JA YRITYSELÄMÄN NÄKÖKULMASTA

Nykyään kasvaneet vaatimukset verkko-opintoihin ja sosiaalisen median käyttämisen opetuksessa ovat luoneet markkinoille kysynnän, joihin kaupalliset yritykset pyrkivät tarjoamaan uusia ja innovatiivisia ratkaisuja. Gemilo Oy on yksi yrityksistä, joka on kehittänyt alustaa opetuksen ja yrityselämän tarpeiden pohjalta usean vuoden ajan. Gemilo Oy:n yksi kotisivun mainoslause kuuluukin

” Gemilo on kotimainen verkkotyökalu, joka tukee vuorovaikutusta, työntekoa ja yhteisöllistä oppimista”.

Tampereen Ammattikorkeakoulu (TAMK) kiinnostui Gemilo Oy:n tarjoamasta palvelusta ja aloitti yhteistyön yrityksen kanssa vuonna 2012. Yhteistyötä on tarkoitus jatkaa ja kehittää myös tulevina vuosina. Kehitystyötä oppimisolustan eteen tehdään nyt sekä Gemilo Oy:ssä että TAMK:issa. Yksi tärkeimmistä asioista on asiakkuudenhallinta. Tällä halutaan luoda yhteys yritysmaailman ja koulun välille. Tähän kuuluvat mm. erilaiset projektit työelämäyhteistyössä ja opetukseen kuuluva työharjoittelu. Useat muut yleisesti käytetyt oppimisympäristöt, kuten Moodle ja Wiki eivät nykyisellään tarjoa käyttökelpoista CRM-tietojärjestelmää eli asiakkuudenhallintaa. Kehitystyön tarkoituksena on lisätä yhteistyötä ja yhteydenpitoa koulun ja yritysmaailman välillä harjoittelujaksojen ja asiakasprojektien avulla. (Ojala 2013.)

Gemilo Socialin toiminta päivittäisessä opetuskäytössä on oppimisolustan/työkalun ydinaluetta. Sovelluksen tulee olla helppokäyttöinen ja opiskelijoita innostava. Uusi alusta voi aiheuttaa käytön alussa vastustusta, jonka pitäisi poistua käyttäjien havaittua selvän parannuksen entiseen verrattuna. Mikäli Gemilo Socialista onnistutaan tekemään helppokäyttöinen ja innostava ympäristö, niin siinä on paljon mahdollisuuksia tarjottavana kaikille käyttäjille.

Harjoitustöiden laatiminen ja tekeminen on hyvin vastaavanlaista kuin esimerkiksi oppimisympäristö *Moodle* tarjoaa nykyisellään sekä yksilötehtävissä ja pienryhmätehtävissä. Isompien tehtävien tekeminen onnistuu hyvin koko ryhmän kanssa, koska tarvittaessa kaikki pääsevät seuraamaan tehtävän etene-

mistä ja osallistumaan sen tekemiseen. Yksi perusideoista on, että kaikki pystyvät lukemaan ja muokkaamaan tekstiä. Lisäksi asioiden kommentointi ja keskustelu asian ympärillä on luontevaa aivan kuten tavallisessa blogissa.

Yhteys yrityselämään onnistuu uusien ryhmien kautta. Ollaanko yritysmaailmassa valmiita panostamaan taas uuden teknologian omaksumiseen? Tämän pitäisi olla luonnostaan helppokäyttöistä ja helposti omaksuttavaa. Jos uudet käyttäjät eivät ole käyttäneet mitään vastaavanlaista järjestelmää, niin helposti turhaudutaan heti alussa. Tästä on seuraa vastustusta, jolloin työ ei käynnisty kunnolla, vaan edelleen käytetään perinteisiä yhteydenpitokanavia esimerkiksi puhelinta ja sähköpostia. Jos tämä edellyttää yritysmaailman edustajilta suurilta tuntuvia ponnistuksia, niin kiinnostus Gemilo Socialia kohtaan epäilemättä hiipuu ennen kuin se alkaakaan.

8 KÄYTTÄJÄKOKEMUKSIA

8.1 Gemilo Social oppimisympäristönä

Gemilo Social ympäristö mahdollistaa ajasta ja paikasta riippumattoman kommunikoinnin ja tehtävien tekemisen, jotka eivät perinteisessä luokkahuoneopetuksessa ole mahdollisia. Osa kokeiluryhmän opettajaopiskelijoista oli käyttänyt Gemilo Social ympäristöä opiskelijaoikeuksin ja kahdella oli määritelty opettaja-oikeudet. Aluksi koettiin vaikeaksi hahmottaa miten ympäristöä on tarkoitus käyttää. Gemilo Socialissa sisältää organisaatioita, työtiloja ja materiaalia. Ryhmälle luotiin työtila ja hämmentävänä koettiin, että uutta työtilaa luotaessa ympäristö kyseli organisaatiota. Organisaation kuvaus edellyttää, että sinne luotava organisaatio olisi ammattikorkeakoulu, yritys tms.

Gemilo Socialin työalustalla käyttäjät näkyivät opettajalle ensimmäisen sisäänkirjautumisen jälkeen. Opettajaopiskelijoiden koekäyttöön perustuvien kokemusten mukaan alkuun oli hankaluuksia saada ryhmäläisiä lisättyä omaan ryhmäänsä. Gemilo Socialissa käytetään hakutoimintoa eri paikkoihin siirtymiseen. Työskentelyä hidasti esimerkiksi se, että työtilan alla olevista harjoituksista takaisin työtilaan siirtymiseksi joutui hakemaan työtilan valikoista. Samaa hankaluutta esiintyi eri harjoitusten välillä siirtymisessä. Suoravalintapolkuja ei ollut. Samoin Gemilo Socialissa koko ajan eri organisaatiot, työtila ym. painikkeet kulkivat vasemmassa reunassa. Kun sieltä valitsi esimerkiksi työtilan, avautui listaus kaikista järjestelmässä olevista työtiloista. Suosikit tms. valinta painike helpottaisi siirtymistä.

Opettajaksi opiskelevien ryhmä käytti Gemilo Socialia NK2 ryhmätyön opointiin. Gemilo Socialiin tehtiin oma työtila tätä varten, jossa keskustelua käytiin. Keskustelut onnistuivat osittain. Usean eri keskustelusäikeen seuraaminen samanaikaisesti oli vaikeaa eri aineistojen ja aiheiden vaihtamisen hankaluuden takia. Muutaman kommentin kirjoittamisen jälkeen tämä osoittautui liian vaikeaksi tavaksi kommunikoida ja ryhmäläiset vaihtoivat keskustelun Skypeen. Keskustelupalstatyylinen tapa toimi kommenttien kirjoittamiseen. Reaaliaikaiseen keskusteluun se ei ryhmäkokemuksen perusteella soveltunut.

Opettajaopiskelijat tekivät aineistoja Gemilo Socialiin opintojen aikana runsaasti. Pidempää tekstiä kopioidessa Gemilo Socialiin tekstin tekstinkäsittelyohjelmasta teksti näkyi muutaman rivin korkuisena tekstijonona, joka katosi työkalun oikeaan laitaan. Kuitenkin teksti näkyi oikein, kun sitä katseli valmiina ei-editointitilassa. Tämä vaikeutti aineistojen editointia.

Opetusympäristönä Gemilo Socialiin saatiin luotua harjoituksia aineistojen lisäksi. Opettajaopiskelijat kokeilivat harjoituksen tekemistä tavoitteena, että jokainen ryhmäläinen olisi päässyt tekemään materiaalia harjoituksen alle. Tämä ei onnistunut, koska harjoitukset oli tehty siten, että ne voi laittaa jokaiselle, mutta ne näkyivät vain opettajalle. Tarkoituksena on ilmeisesti jonkinlainen koe tai essee, jonka voi palauttaa opettajalle luotuaan sen harjoituksen alle. Tässä näkymässä oli samanlaiset tekstieditointityökalut kuin aineistoissa, joilla opiskelija pystyisi tekstin tuottamaan. Opettajaopiskelijoiden mielestä tämä voisi toimia kokeissa, esseissä tai muissa vastaavissa tehtävissä. Opettaja pystyisi kontrolloimaan palautuksia helpohkosti ja antamaan niistä palautetta kommentteina.

Opettajan näkymässä oli runsaasti erilaisia valikoita. Opiskelijan näkymässä näkymää oli rajoitettu ja se näkyi selkeämpänä käyttöliittymänä. Opettajaopiskelijoiden mielestä Gemilo Socialissa liikkumista tai ”surffailua” voisi kehittää siihen suuntaan, että eri tasojen välillä pääsisi liikkumaan joutumatta välillä palaamaan päävalikon juureen ja sieltä menemään hierarkiassa pykälää alempaan tilaan. Esimerkiksi aineistojen alta valittaessa aineiston ja sitä editoidessa paluuta aineistot – tilan juureen ei ollut, vaan sinne piti mennä päävalikon kautta koko hierarkian läpi. Opettajaopiskelijoiden kokemuksen mukaan pidemmän päälle tämä aiheutti hankaluuksia varsinkin opettajan roolissa olevalle, koska aineistojen linkityksessä oli samantapainen ominaisuus, joka pakotti palaamaan ympäristön juureen.

Opettajaopiskelijoiden ryhmätöissä aineistot koottiin linkittämällä työtilan aineistot -osion alle. Ne piti hakea haulla koko Gemilo Socialin aineistoista asiansanoilla tai tekijän nimellä. Luodut aineistot ilmestyivät aineistojen juureen, jossa koko ympäristössä kullakin ajan hetkellä olevat aineistot olivat. Opettajan roolissa olevan piti tietää, että joku oli luonut aineiston Gemilo Socialiin osatakseen etsiä

ja linkittää sen työtilan alla oleviin aineistoihin. Tämä vaati jonkin verran koodointia opettajan roolissa olevalta.

Osa koekäyttäjistä koki, että harjoitustöiden tekeminen oli varsin helppoa. Tekstin syöttäminen ja muokkaaminen onnistui varsin hyvin. Myös toisten luomien tekstien kommentointi koettiin vaivattomaksi. Keskustelut aiheiden ympärillä onnistui osittain hyvin. Toisaalta koettiin, että eri "lokeroiden" (aiheiden, aineistojen, työtilojen) löytäminen oli hyvin hankalaa. Valikot ja niissä navigointi ei onnistunut. Hyvin helposti palattiin Gemilo Socialin yleiselle tasolle, josta taas tarvitsi hakea oikea polku alusta asti. Varsinkin paluu aineistosta yksi pykälä ylemmälle tasolle koettiin aikaa vieväksi.

Ryhmän innostuneisuus Gemilo Socialia kohtaan ei ollut kovinkaan suuri käytön alkuvaiheessa. Kokemukset Gemilo Socialin käytöstä ei nykyisellään saanut mitenkään lisättyä ryhmän kiinnostusta oppimisalustaa kohtaan.

8.2 Gemilo Social oppimiseen kiinnittymisessä

Osalla ryhmän opiskelijoista ei ollut aikaisempaa kokemusta muiden verkkoalustojen kuin Facebookin tai Moodlen käytöstä. Gemilo Social oli osalle vielä viime syksynä aivan tuntematon virtuaaliympäristö ja peräti uusi käsite, mutta opiskelun edetessä se tuli tutuksi. Kaikilla ryhmäläisillä oli alle puolen vuoden kokemus Gemilo Socialin käytöstä. Sen käyttö alkoi kuuden hengen ryhmätyöllä, jossa neljä opiskelijaa oli opiskelija statuksella ja kokemukset Gemilo Socialin käyttöön liittyvät tähän näkökulmaan. Opettajan valtuuksilla toimivat opiskelijat kutsuivat muut käyttäjiksi Gemilo Socialiin.

Gemilo Socialiin kirjoitettiin yhteistä tekstiä aiheesta "Innostava opetus". Kukin ryhmän jäsen kirjoitti omasta osiostaan tekstin kommentoitavaksi sekä mahdollisia muutos- tai lisäysehdotuksia varten yhteiseen aineistot – osioon. Ryhmäläisten kommentointi tekstin väliin lisäsi jossain määrin ryhmäytymistä. Gemilo Socialin polut, työtilat ja aineistot olivat hankala hahmottaa ja kaiken kaikkiaan oma ryhmä jäi jostain syystä osalle ryhmän jäsenistä hieman epäselväksi. Usein jouduttiin etsimään oikeaa paikkaa kommentoitavaksi pitkään, mikä koet-

tiin turhauttavana. Opettajaopiskelijoiden mielestä pienet kuvakkeet aineistoihin ja muihin työtiloihin selventäisivät käyttäjälle, mitä mahdollisia ominaisuuksia tilassa on ja mitä siellä on tarkoitus tehdä.

Osalle käyttäjistä ei täysin kirkastunut blogin käytön tarkoituksenmukaisuus Gemilossa Socialissa. Samoin Chatin käyttö jäi kokematta ja siihen kaivattiin selkeää erillistä ”sivua”, jossa näkisi ketkä ovat paikalla keskustelemassa yhtä aikaa. Erityisesti ryhmän opponointivaiheessa reaaliaikaisessa ryhmätapaamisessa tuli hankaluuksia selvittää ketkä ovat paikalla. Läsnaolo/poissaolo – ominaisuutta esimerkiksi Facebookissa pidetään onnistuneena. Ryhmäkeskustelun nopea tempo ja usean ihmisen kommentointi samalle sivuille oli hidasta ja sekavaa seurattavaa. Näitten pulmien vuoksi siirryttiin käyttämään Skype – ryhmäpuhelua. Selkeämpi Chat – ominaisuus voisi lisätä oppimiseen kiinnittymistä, koska vuorovaikutus olisi joustavampaa. Silloin ei tarvitsisi käyttää muita palvelimia kommunikoidakseen ryhmäläisten kanssa. Kirjoittamista voisi elävöittää hymiöillä ☺(vrtface), joka luo viesteihin ystävällisen sävyn.

8.3 TAMK/gemilon ylläpitäjän kokemukset

Tampereen ammattikorkeakoulun Gemilo Social ympäristön yhteyshenkilönä toimivaa Ilkka Haukijärveä haastateltiin Gemilo Socialin käytön soveltuvuudesta opetukseen. Haukijärven mukaan opetuksen näkökulmasta Gemilo Social mahdollistaa kurssien vetämisen. Pääkäyttö ympäristöllä on ollut rapid-prototyping. Jotkut yritykset käyttävät Gemilo Socialia sähköpostin sijaan. Gemilo Socialilla on runsaasti eri mahdollisia käyttötarkoituksia. (Haukijärvi 2013.)

Haukijärven (2013) mukaan hyvällä suunnittelulla Gemilo Social ympäristöä voisi käyttää myös opettamiseen. Jos pitäisi tehdä kurssi Gemilo Sociallin, suunnittelu kannattaa aloittaa työtilan pohjalta. Kurssiin liittyvät aineistot voi koota yhteen paikkaan työtilan alle. Aineistojen alla voi käydä niihin liittyvää keskustelua. Harjoituksilla voi kontrolloida oppilaiden osaamista ja yrittää kiinnittää heitä opintoihin. Harjoitusten tekeminen mahdollistaa myös oppilaiden arvioinnin. Gemilo Social ympäristössä on mahdollista näyttää videoita YouTubesta. Ympäristössä on runsaasti mahdollisuuksia opetukseen ja erilaisten

aineistojen käyttöön. Haukijärven mielestä on opettajan luovuudesta kiinni, kuinka niitä pysty opetuksessa luovasti käyttämään. (Haukijärvi 2013.)

9 POHDINTA

Tämän kehittämishankkeen tarkoituksena oli kuvailla ja arvioida Gemilo Social oppimisympäristöä opettajaopiskelijan opintoihin kiinnittymisen näkökulmasta. Tavoitteena oli tuottaa tietoa oppimisympäristön kehittymiseksi. Tulevaisuus näyttää miten Gemilo Socialia on tarvetta muokata käytettävyyden parantamiseksi. Tähän tarvitaan tämän kehittämishankkeen tulosten lisäksi paljon käyttäjien palautetta, jotta ympäristöä voidaan muokata haluttuun suuntaan.

Opettajaopiskelijoiden kokeilukokemusten mukaan nykyisellään Gemilo Social vaikutti sekavalta ja asioiden löytäminen oli hankalaa. Yleisvaikutelmaltaan se koettiin kehittyneeksi kommentointipalstaksi, johon voi liittää tiedostoja. Yleinen ulkoasu koettiin asialliseksi, mutta toteutukseltaan insinöörimäiseksi, joten tavallisen käyttäjän oli vaikea päästä helposti sisälle. Valikkorakenne koettiin hankalana käyttää, vaikka se näytti selkeältä, niin asiat eivät ole oikeissa paikoissa. Ensisilmäyksellä haluttua paikkaa ei löytynyt, vaan asia tarvitsi hakea yrityksen ja erehdyksen kautta, joka lopulta ohjautui helposti aivan väärään paikkaan. Opettajaopiskelijoiden mielestä Gemilo Social on jossain määrin toimiva oppimisympäristö, mutta nykyisellään se ei kuitenkaan vaikuta houkuttelevalta ja helposti lähestyttävältä.

Käyttöönottokoulutukseen pitäisi tulevaisuudessa kiinnittää enemmän huomiota. Koulutuksessa tulisi korostaa yleisiä verkko-opintoihin liittyviä asioita, joita ovat mm. kiinnittyminen opintoihin ja oman digitaalisen jalanjäljen muodostuminen. Nämä asiat ovat usein uusille käyttäjille vaikeita ymmärtää ja hallita. Gemilo Social on yksi verkko-oppimisympäristö muiden joukossa. Verkossa oppimisessa ja opettamisessa on omat haasteensa. Vuorovaikutus vaikuttaa empiiristen havaintojen perusteella olevan formaalimpaa. Kuitenkin tunteet vaikuttavat pysyvien muistijälkien syntyyn, josta päätellen nonformaalille kanssakäymiselle pitäisi olla paikkansa.

Opiskeluun kiinnittymisestä Gemilo Social ympäristönä on antanut hieman ristiriitaisen kuvan. Toisaalta se mahdollistaa monia asioita, jotka eivät pelkästään

perinteisessä opetuksessa ole mahdollisia. Yksi Gemilo Socialin ominaisuus on, että kaikki ympäristöön kirjoitettu tieto säilyy siellä määräämättömän ajanjakson. Gemilo Social ympäristö oli ryhmälle uusi tuttavuus ja sen käyttöä opeteltiin noin puolen vuoden ajan. Kiinnittymisen aste vaihteli, mutta yleisesti vaikutti siltä, että Gemilo Socialissa käyty ajatusten vaihto jäi jotenkin etäiseksi. Ryhmäpuhelut Skypessä vaikuttivat olevan tehokkaampi ajatustenvaihtokanava kuin Gemilo Socialin ympäristössä tapahtuva keskustelupalstamainen.

Gemilo Socialiin on tullut tutkimuksen aikana muutamia muutoksia, joista yksi on ollut Google Driven integroiminen siihen. Gemilo Social ympäristö mahdollistaa ajasta ja paikasta riippumattoman kommunikoinnin ja tehtävien tekemisen, jotka eivät perinteisessä luokkahuoneopetuksessa ole mahdollista. Mahdollisuus luoda Gemilo Socialiin oma yksityinen sivusto, henkilökohtainen opetussuunnitelma, portfolio sekä arviointi osio loisivat ja lisäisivät opiskeluun kiinnostumista ja omien opintojen etenemistä olisi helppo seurata. Opiskeluun kiinnittymisen kannalta Gemilo Social soveltuu tämän tutkimuksen mukaan parhaiten yksilötehtävien tekemiseen ja ryhmätyönä tehtävien tekstien koostamiseen ja kommentoimiseen.

LÄHTEET

Furman, B., Ahola T. & Hirvihuhta H. 2004. Työpaikan pelisäännöt ja kuinka ne tehdään. Hämeenlinna: Kustannusyhtiö Tammi.

Hakkarainen, K. , Lonka, K & Lipponen, L. 2005. Tutkiva oppinen. Järki, tunteet ja kulttuuri oppimisen sytyttäjänä. Helsinki:WSOY.

Heinonen, U. 2008. Sähköinen yhteisöllisyys. Kokemuksia vapaaajan, työn ja koulutuksen yhteisöistä verkossa. Pori: Kulttuurituotannon ja maiseman-tutkimuksen laitoksen julkaisuja XIV.

Kangaslampi, V. 2001. Ammatillinen multimedia oppimisympäristö. Teoksessa Oppiminen verkossa. Helsinki: BTJ Kirjastopalvelu.

Matikainen, J. 2003. Oppimisen ohjaus verkossa. Helsinki: Palmenia-Kustannus.

Mäkinen, P. 2002. Verkko-tuutor – uudet oppimisympäristöt.
<http://www.uta.fi/tyt/verkkotutor/oppymp.htm>. Luettu 6.1.2013.

Nissinen, V. 2007. Syväjohtaminen, DeepLead. Talentum Media Oy. Hämeenlinna: Karisto Oy.

Otala, L. & Ahonen, G. 2005. Työhyvinvointi tuloksetekijänä. Juva: WSOY.

Pantzar E. 2001. Oppimisteoreettisia näkökulmia verkkoperustaisen oppimisympäristöjen suunnitteluun. Teoksessa Oppiminen verkossa. Helsinki: BTJ Kirjastopalvelu.

Tella, S. 2001. Verkko opetuksessa – opettaja verkossa. Helsinki: Edita.

Stenlund, A. 2011. Osallistava pedagogiikka ja opintoihin kiinnittyminen. Tampereen ammattikorkeakoulu/ammattillinen opettajakorkeakoulu. Proakatemian raportti.

Sydänmaalakka, P. 2004. Älykäs johtajuus. Talentum Media. Hämeenlinna: Karisto Oy.

Vuorinen, I. 1993. Tuhat tapaa opettaa. Naantali:Vammalan kirjapaino.

Sydänmaalakka, Pentti 2004. Älykäs johtajuus. Talentum Media. Hämeenlinna: Karisto Oy.

JULKAISEMATTOMAT LÄHTEET

Haukijärvi, I. 2013. Opetusteknologiapalvelut/TAMK , päällikkö. Haastattelu 13.2.2013.

Lietsala, K. Gemilo Oy, toimitusjohtaja. 2013. Haastattelu 5.3.2013 ja puhelinhaastattelu 7.3.2013.

Ojala, R. 2013. Haastattelu 5.3.2013.